

efter lidt, saaledes at en Aargang rykker ind for hvert 4de Aar, og man altsaa først i Løbet af 16 Aar naar ned til de 25 Aar. Jeg er blevet opmærksom paa, at der i trediesidste Linie ved en Korrekturfejl er kommet til at staa et ganske urimeligt Komma. Der staar: „paa Valglisten for det femte, og de derefter følgende tre Aar“ o. s. v. Dette Komma efter Ordet „femte“ har slet ingen Hjemmel, men jeg forudsætter, at denne Fejl kan rettes uden videre.

Ændringsforslag Nr. 14 omhandler den nye Grundlovs Ikrafttræden. Der er dér foreslaaet en Bestemmelse, som medfører, at man ikke behøver at lade de første Valg efter den nye Grundlov foretage, før Tilstanden overhovedet er en saadan, at man vilde mene det rigtigt at udsætte hele Befolkningen for den Bevægelse, som naturligvis følger af, at første Gang under en ny Grundlov begge Ting opløses. Bestemmelsen gaar ud paa, at den nye Grundlov først træder i Kraft et Aar efter, at den er stadfæstet, men at dette kan ændres ved Lov. Dersom det skulde vise sig, at Krigen ikke varer længe, kunde man maaske lade den nye Grundlov træde i Kraft tidligere, og skulde det ulykkeligvis vise sig, at Tilstanden endnu om et Aar vil forhindre Foretagelsen af et saadant Valg, vil man yderligere kunne udsætte det, idet Fastsættelsen af et andet Tidspunkt end det her foreslaaede afgøres ved Lov.

Tilbage er kun Ændringsforslag Nr. 15. Dette har ikke anden Betydning end den at omordne nogle af Paragrafferne i Grundloven. Betydningen deraf er rent formel. Idet Numrene bliver ombyttet saaledes som angivet, vil §§ 30—33 komme til at indeholde Bestemmelser om Valgret, Valgbarhed og Valgmaade til Folketinget, saaledes at disse kommer til at staa samlede, hvorefter Bestemmelserne om Valgret, Valgbarhed og Valgmaade til Landstinget vil følge efter i samme Orden.

Endnu skal jeg gøre en Bemærkning med Hensyn til Folkeafstemningen. Som det vil være ærede Medlemmer bekendt, var der i den Overenskomst, som ligger til Grund for disse Ændringsforslag, en Bestemmelse, der lød saaledes: Det kan ved Lov bestemmes, at Lovforslag skal

forelægges Folketingets Vælgere til Godkendelse eller Forkastelse ved en direkte Afstemning, forinden de kan indstilles til kongelig Stadfæstelse. Meningen hermed var jo den, at man i Henhold til den nye Grundlov kunde vedtage en almindelig Lov, hvorved der blev truffet Bestemmelse om, hvorledes det skulde gaa til, naar man ønskede at faa et Lovforslag til Folkeafstemning, en almindelig Lov, der indeholdt Reglerne om, hvorledes en saadan Folkeafstemning skulde foretages, og at man derefter, naar begge Rigsdagens Ting var enige derom, ved hvilket som helst Lovforslag kunde tage Bestemmelse om, at det skulde gøres til Genstand for Folkeafstemning. Denne Bestemmelse i Grundlovsforslaget har hos mange vakt meget store Betænkeligheder, og under de sidste Forhandlinger, der blev ført om denne Sag, opnaaedes der Enighed om, at den skulde udgaa af Grundlovsforslaget. Følgen deraf er jo, at der ikke i Henhold til Grundloven kan tilvejebringes nogen saadan almindelig Lov, der giver Regler for, hvorledes en Folkeafstemning bør foretages. Det er udelukket, naar Bestemmelsen ikke kommer ind i Grundloven.

Saa opstaar det Spørgsmaal, om man da ikke, bortset derfra, alligevel ved Vedtagelsen af de enkelte Love i større eller mindre Udstrækning, navnlig i den Udstrækning, Rigsdagen maatte finde for godt, kan indsætte en Bestemmelse, der siger: Denne Lov træder først i Kraft, efter at den har været undergivet en Folkeafstemning. Hvis dette skulde kunne praktiseres i stor Udstrækning, var der jo ikke saa overordentlig meget yndet ved, at Bestemmelsen er gaaet ud af Grundlovsforslaget. Jeg har søgt at komme til Klarhed over dette Punkt, og det har jeg haft saa meget mere Anledning til, som jeg har set, at der i Blade af forskellig Partifarve er gjort gældende, at det har i Grunden ikke noget at sige, at denne Bestemmelse om Folkeafstemning er gaaet ud af Grundlovsforslaget, thi Rigsdagen kan indføre den, naar som helst den vil. Jeg har derfor henvendt mig til meget kyndige Folk om dette Spørgsmaal, og deres Kendelse gaar ud paa, at ligesom det ved den nu gældende Forfatning ikke har været udelukket, at man i ganske specielle Tilfælde,